

دَریا چنکے ہوشامِ اِنْت

مُنیر مومن

اوتاکِ مکران

(دُستیں ہکّ ءُ مَڑ پہ شائِرء)

دَریا چَنکے ہوشامِ انت

منیر مومن

DARYA CHANKY HOSHAM ENTH

POET: MUNEEER MOMIN

1ST Edition 2005 (Balochi Academy Quetta)

2nd Edition February 2023

Designed by: Rashid Meyandad

ISBN: 978-969-2225-10-6

Publication: Otaak Mekran

لَٹ

- 7 پُھلِءِ سرات... ناگُمان
- 13 مُنیر گون مومنین شائریء... مبارک قاضی
- 15 سَمی تئی ساہگ کُجِ انت
- 18 تئی نامِء
- 19 ثبوت
- 21 عطاءِ یاتِء
- 23 وِدار
- 25 اَرسِءِ نازینک
- 27 سَلاہ
- 28 شہیدیں جوئے لَمبِء
- 29 زمانگ انچو اوشتاتگ
- 30 مولدِ اَرساں کَبرِ مہ کن
- 33 ئیادِے زانسرائ
- 35 تو منی سِتکِ سرونِء تھنا
- 37 لُئیِب
- 38 دَرائِڈیہ
- 39 واجہ اے بیماریں دلِء

- 41 دُراہی ءِ چیلکءِ بہ سِنداں اگی
- 42 وُفائِ وُشبو
- 44 جاوَر
- 45 بالاجِءِ نامِ
- 47 چہ شراباں سَر نہ کُشّے چہ گُلاں پَدّر نہ بئے
- 48 دوست ءِ ہمراز کُجا دَپ بہ کینت
- 49 داں چما روچِءِ کہ بَسَستگِ دلِءِ اَنگارِ بھا
- 50 اے دردِءِ آس کُٹیا روک کتگِ دلِءِ جانِءِ
- 51 دلِءِ اے تِراوَلان کُئی دامنِءِ کَراریناں
- 52 چہ تئی شہرِءِ کہ وُھدے در کپاں
- 54 روچِ دریا ءِ کپیت ماہ مُجِءِ ایوک بیت
- 55 گُواتِ سِرا نہ اوشِتیت نہ آپِءِ تھا کپیت
- 56 ہالِءِ زائے تو بے چراگیِءِ
- 58 ماں سُھبِءِ دَسَستِءِ چو مُھرگِءِ انت
- 59 دلِءِ گِسر کُنّے کِشکِءِ نگاہِءِ دیر کُنّے
- 60 اَنچو گُریتگِ کِساسِءِ چہ درِ رِتکگِ اَنت
- 61 لُڈانِ انتِءِ دلِءِ ہلکِ گوں زیبائیِءِ ہارِءِ
- 62 وُشبویِءِ ہمرازِے پُلّانی دلِءِ تِرانِے
- 64 وُشبوِءِ رنگِ سُچنتِ پُلّانی نازینکِ پُڑشنت
- 65 نیادانی اَنچیں لِڑتےِءِ مژدہوار اتیں
- 66 اَرِواہِءِ آسِءِ ساہگِءِ نِندےِءِ مَلامتِے
- 67 نہ تِرانگے نہ گمے نہ ودار تہنایاں
- 68 روشنائیں دلے سُچگِ لوٹیت

69

وَشَبَوِیے واہگانی نہ تُرَانِیتِ زُبَانِ کَنْت

71

اے دِلِے تُوں کہ منی دیدگِے دِیما تَرْمِپے

73

کِپوت دیوانگیں مُرگے... مُجِیبِ مُجَاهِد

79

کِپوت دیوانگیں مُرگے

سُتوت

97

وَتَن تئی مِہروانیں گَم

99

هُلْکَہِے رَپْتِہِے دِلِ مَلَا رَانِی

101

تو روچے جاگھے بَرُے

104

آس جِیْنِیں شَہَرِے تَتُوَامِیں رَاہِے رَنْدَاں رُوپَاں اِنْت

106

ہَلُوَتَاں آدِیْنِکےِے دِیما مُشَّے

108

مَہَاکَاں تُو کُجَا رَپْتِگَئے

پُھل ۽ سرات

”نگاہ ۽ باتن ۽ سفر“ ۽ پیشگال ۽ منیر مومن گُشیت:

”شائری یا لبزانک ھبر ۽ ناھبر ۽ نیام ۽ ھما بارگیں راہ انت کہ اے نیمگا زانتکاری ۽

کورچات ۽ آپھنات ۽ گنوکی ۽ جھندم انت، ۽ شائر اگں اے کش ۽ بہ رتوت، زانوگر ۽ آ

پلئو ۽ بہ کپیت، گنوک مانیت. شائری ھمے پُھل ۽ سرات ۽ سرا اوشتگ ۽ وتی کرد ۽

دَرانگازی ۽ نام انت. کسے اشی ۽ ازمے سرپد بیت کہ پَرزے، پرک نہ کپیت.“

ادب ۽ گُرانی ۽ نازرکی ۽ بئیان کنگا ”ھبر ۽ ناھبر ۽ نیام ۽ بارگیں راہ“ ۽ مسال باز جوان انت.

اے گپ ۽ ھما مردم جت کنت کہ آئی ۽ کرا ادب ۽ تچک ۽ راستیں تصوّرے هست. ازم ۽ فکر ۽

ھم وزن ۽ ھم سنگ کنگ ۽ ھمے کار، کہ مُنیر آئی ۽ ھبر ۽ ناھبر ۽ نیام ۽ پُھل ۽ سرات گُشیت،

ادب ۽ مستریں شَرَت انت.

بلوچی ۽ چُشیں مردم کرا یکے در بئیت کہ آئی ۽ ازم ۽ فکر ۽ اے پُھل ۽ سرات ۽ سرا وتارا توکا

توک برابر داشتگ ۽ پادئی نہ لرزنگ انت. مئے تھا گیشتر اُنچین اُنت کہ آھاں یا و فکر ۽ سرا

زور داتگ ۽ ازم ۽ نازرکیں رھبند لگتمال کتگ اُنت، یا فنی بُلندی ۽ شُوک ۽ فکر ۽ پادان

بیتگ اُنت.

مِسال ۽ ھبر ۽ بلوچی ۽ ھما شئیر کہ ”انکِلابی شائری“ ۽ نام ۽ زانگ بنت، گیشتر اُنچین اُنت

کہ شائر ۽ وتی فکر ۽ پئیگام ۽ نیمگا دلگوش داتگ ۽ ازمی زلورتانی ھئیال کَم داشتگ. بشیر

بیدار ۽ اے شئیر ۽ بچارا:

ھر جاہ بہ چار جمبور انت آس

زُلم ۽ نہ بیت کچ ۽ کِساس

ماں ویتنام، کمبوڈیا

لائوس یا رھوڈیشیا
 پُلّیں فلسطینِ زمین
 مینتگ گُشتے ہونِ تھا
 اُنچش منی ماتیں وتن
 اَنگِر کتہ ہر نیمگا
 سردارِ مِیرِ واجہاں

سماجی زُلمِ جبرِ ہمے گپّ کہ بیدارِ اے وڑا جتگ، وھدے چہ مُنیرِ زبانِ در کثیت، اے
 رنگِ زیریت:

پَدانی ارواہ ہون شَنزنت
 سفر مئے کانچِ زمانگِ انت

یا کہ:

اِدا مارشتِ بابِ کئے بہ تُکّیت
 گُنہگار آگہ انت دربارِ وابِ انت

مُنیرِ اے شئیِ رانی تھا ناِ انسائیِ ہلاپِ نپرتِ تَرندی ہما انت کہ بیدارِ شئیِ ریکِ انت،
 بلے پرکِ اِش انت کہ مُنیرِ اِزمِ فکرِ ہمِ سنگِ انت بیدارِ وزنِ شئیِ ر پئیگامِ نیمگا
 لیٹتگ، کہ چریشیِ فکرِ جوانیِ باوجودِ شئیِ رِ وازی پروپیگنڈاِ دروشمِ زُرتگ۔
 اِزمِ فکرِ ہمِ سنگیِ پُڑشگِ دومیِ شکلِ اِش انت کہ شائرِ فنیِ شرتاں پورا بہ کنت، بلے
 فکرِ نیمگا بے پرواہی بہ کنت۔ مِسالِ، مبارک قاضی گُشیت:

تو قاضی ستر گندہ کارے بہ بئے
تئی پنت ءِ وازاں دلء جاگہ انت

قاضی ءِ اے شئیر شائری ءِ اے دگہ شرتاں پورا کنت، بلے ہئیالئے سُبکِ انت۔ قاضی ءِ دل
وَش کنگ کہ مردم منی گندہ کاریاں نہ چارنت ءِ منی پنتاں دلء جاگہ دئینت، بلے مُنیر مومن
زانت کہ گپتار ءِ کردار ءِ پَرَک ”وازاں“ بے اسر کنت۔ مردم ہمائی ءِ گپاں دلء دارنت کہ آئی ءِ
گپانی روتگ کردار ءِ بُزہ، بزاں زَمیر ءِ سَک انت۔ مُنیر ءِ ہئیال اے پیئم انت:

داں ہون ءِ رنگ ءِ نبشتہ دلء آیات نہ بنت
جہان ءِ کار ءِ نئیانت کس ءِ را یات نہ بنت

ازم ءِ فکر ءِ ہم سنگ بُوگ ادب ءِ بنیادی شرتے، بلے گپانی تھا تخلیکی رنگے بُوگ ءِ واستا
دگہ چیڑے ہم درکار انت، کہ ما آئی ءِ کلمکار ءِ فکر ءِ بئیان ءِ ”جَدَت“ گشت کنیں۔ بزاں
دُنیاء را گندگ (Perception) ءِ پدا دومیگاں پیش دارگ (presentation) ءِ نوکیں،
جُدا ئین ءِ دِلکشیں انداز... ہما کلمکار ءِ کُرا کہ اے کرامات هست، آ ہزار رندا بئیان بیتگیں
گپانی تھا ہم نوکیں تَک ءِ پھنات در گیجیت، کُوہنیں ہئیالائی نیام ءِ نوکیں تالوک شوہاز
کنت۔ ادب ءِ بُنگپ ءِ ہئیال ہما انت کہ چہ کرناں انسان ءِ گون انت۔ اَسَل چیڑ کہ کُوہنیں
گپاں تازگی بکشیت، آ کلمکار ءِ ہئیال کنگ ءِ بئیان کنگ ءِ نوکیں انداز انت۔ بائِل دشتیاری
گُشیت:

منی ہال ءِ مہ کن جُست ءِ منی دوست
گماں گرانیں دل دُرُشتہ منی دوست

ءِ مُنیر گامے دیما کینزیت ءِ مارا گُشیت گون کہ گم دلء چون دُرُشت:

راہِ گرانِ اتِ گمانی کوہِ بندیں
چو سواسِ دلوں کتگِ پادِ

زندگیِ ناپاداریِ گپِ مرادِ ساحرِ چو بٹیانِ کنت:

زیکیںِ روچِ اتِ کہ اتکئے تو ساحر
مرچی سرِ گپتگئے سفرِ کنگا

ءِ مُنیرِ اے کرنیگیںِ ہٹیاں چو نوکِ کنت:

بازِ وِشِ انتِ بلےِ مُدامیِ نہِ انت
زندگیِ دزگھارےِ ہلکِ انت

کُوہنیںِ گپِ ءِ ہٹیاں نیامِ نوکیںِ تالوکِ شوہازِگِ آرزائیںِ کارےِ نہِ انت۔ پریشیِ
تیزنگاہیِ لوٹیت، مُشاہدہِ ہیرتیِ لوٹیت۔ اگںِ کلمکارِ مُشاہدہِ تیزِ مہِ بیت، آ کُوہنیںِ
ہٹیاں نوکیںِ تَکِ ءِ پھناتانِ نہِ گندیت۔ مُشاہدہِ تیزیِ کلمکارِ تہا تنکیدِ سنجِ ءِ زانتے
پیدا کنتِ ءِ ازمِ ءِ فکرِ سرا آئیِ گرپتِ مہرِ کنت۔ مُنیرِ تیزیںِ مُشاہدہِ یکِ مِسالےِ ہما
شیرِ انتِ کہ آئیِ ءِ فاضلِ شیرِ جوابِ نبشتہِ کتگ۔ فاضلِ گُشیت:

غمِ خیالےِ ءِ عاشقیِ چاڑے
اے دگہ شُغلِ آدگہِ کارے

منیِ ہمریشِ فاضلِ اے شیرِ سرا واہِ واہِ کنت، بلےِ مُنیرِ زبردستیںِ تنکیدِ شعورِ
آئیِ راِ حالِ دنتِ کہ زندِ ہما نکشہِ کہ فاضلِ کشتگ، آ دلکشِ زبیدارِ انت، بلے
ہکیکتِ نیستِ انت۔ زندگیِ چو آرزانِ ءِ سادگِ نہِ انت کہ فاضلِ گُشیت۔ گمِ ایوکاِ ہٹیاں
نہِ انت، آشکیِ بسِ چاڑے نہِ انت۔ فاضلِ جوابِ مُنیرِ چُشِ گُشیت:

زندمان فاضلِ شہدیں گالے بہ بیت اشک چاڑے بہ بیت گم ہئیالے بہ بیت

اے شئیرؔ تھا مُنیرؔ یکیں وھدا دو کار کتگ؛ یک نیمگے آئیؔ فاضلؔ گپؔ اُسولی حسابؔ
مَنؔ اتگ، دومی نیمگا چرائیؔ اختلافؔ ہم کتگ۔ بلے آئیؔ وتی اختلافؔ انچیں نرمیں وڑےؔ
دیما آورتگ کہ فاضلؔ سُبکیؔ ہم نہ بیت ء مُنیرؔ گپؔ ہم وانوکؔ سر بیت۔ اے تئوازن
نگدکاریؔ ارواہ انت۔ تیزنگاہیؔ نَرَم ہبریؔ اے آمیزش کہ مُنیرؔ گُورا هست انت، بلوچیؔ
ھچ نغدکارؔ گُورا نیست۔

بلوچیؔ نوکیں دئور (1950ء رند) ء شائرنی تھا مُنیر مومنؔ ابید آ مردم کہ فکر ء فنؔ اے
بلندیؔ رستگ، آعطا شاد انت۔ ھمے سئوب انت کہ برے برے ما رَد ورین ء مُنیرؔ شائریؔ
عطاءؔ اَسَر گُشیں۔

چونائیؔ ھر شَریں شائر، چہ دومی شَریں شائراں اَسَر زیریت، بلے اشیؔ سئوب رندگیری نہ
انت، بلکہ تنکیدى سنج ء زانتؔ بلندیؔ یک بُوگ انت۔
مُنیرؔ شائریؔ عطاءؔ اَسَر گُشگ ء دگہ سئوبے بہ گندئے دوئینانی شائریؔ گُرانی انت۔ بلے
منی ہئیالؔ اشیؔ مئیار عطا ء مُنیرؔ سرا نہ انت، مئے سرا انت۔ ائیب چہ ما انت۔ ما وتا
مارشتؔ ھما بلندیؔ بُرت نہ کنیں کہ شئیرؔ بندگؔ وھدا شائر بیتگ۔ شائر وتا جَھل نئیاریت۔
اے وانوکؔ کار انت کہ وتا بُرُز بہ بارت۔

اٹولی نَزَرؔ بہ گندئے عطا ء مُنیرؔ شائریؔ مئے چمّاں یکؔ انت، بلے ھیرت چاریؔ رند ما
گندیں کہ دوئینانی شائریؔ تھا بُنگپانی پَرَکؔ ابید یک مزین پَرَکے اسلوبیگ انت۔ مُنیرؔ
اسلوبؔ تھا رثوانی یا ریچ گیشتر انت۔ اشیؔ سئوب بہ گندئے اش انت کہ عطاءؔ وتارا گون
یک دَمگےؔ گالوار (Dialect) ء بندوک نہ کُتگ ء وتی شائریؔ وسیلہؔ انچیں زبانه دیما
آرگؔ جُھد کتگ کہ زبانؔ دُراھیں مزین گالوارانی نمائندگی بہ بیت۔ اے کارؔ عطا داں

مَزیں ہڈے ءِ کامیاب بیتگ، بلے اِشی ءِ اَسَر آئی ءِ اسلوبِ رثوانی ءِ سرا کیتگ انت۔ عطا ءِ
 مُنیر ءِ دگہ اہمیں پَرکے گالوار (Tone) ءِ تَرندی ءِ نرمی ئیگ انت۔ مُنیر ءِ گالوار چہ عطائیگ ءِ
 نرم تر انت۔ عطا ءِ شائری ترونگل ءِ وڑا گواریت ءِ مُنیر ءِ برپ ءِ پُڑلکانی پٹیمما نرم نرم ءِ رچیت ءِ
 اِشی ءِ سٹوبانی تھا یگے، منی ہئیال ءِ، اِش انت کہ عطا ءِ شئیری شاہیم ءِ فِکر ءِ سَنگ کَمے
 ”چَرپ“ انت۔ ہمیشکا ہبر ءِ ناہبر ءِ پُھل ءِ سَرات ءِ سرا آئی ءِ پاد کَمے لرزت ءِ گالوار تَرند بیت۔
 بلوچی ءِ اے دوئیں مَزیں شائری تھا منی جند ءِ مُنیر ءِ اسلوبِ رثوانی ءِ گالوار ءِ نرمی چہ
 عطائیگ ءِ دوست تر بنت۔

شئیر بہ بیت یا نَسر، کامیابی ءِ شَرَت دو انت؛ ہئیال ءِ ناڑرکی ءِ بٹیان ءِ مہکمی۔ ءِ مُنیر مومن ءِ
 سہربٹیان ءِ مستریں راز اِش انت کہ آئی ءِ اے دوئیں شَرَت پورا کتگ انت۔

ناگمان

مُنیر گوں مومنین شائریء

مُلا فاضل، عطاشاد، سید ہاشمی ءُ کریم دشتی ءُ رند اگں بلوچی شائریء تھرے تران کنت، بزاں منیر مومن اِنْت. من بہ گُشاں کہ منیر شئیر پر بندیت، اے یک اَنچائیں دانکے. بلکیں شئیر منیر ءُ چاگرد کنت. من ہمنیچک منیر ءُ ”نگاہ ءُ باتن ءُ سفر“ گُمان کُرتگ، بلوچی لبزانک پہ اے بزانت ءُ آئی ءُ دیما ہچے نہ اِنْت. جدیدیت ءُ اے جزم ءُ کہ منیر گوں وت داریت، دگہ رندے بلوچی شائری پہ شئوک چُشیں درداں آس پر داشت نہ کنت. برے برے من ماراں کہ منیر جادوگرے. منیر ءُ مستریں مارشت اِش اِنْت کہ اُمومی گفتگویا مئے گونگیں بازاری زُبان ءُ پدَر نہ بیت، آ میوزک ءُ رثوائتیاں ہم وتی رنگ ءُ پروشیت. پہ من اے شَرپ چو قرآن ءُ آیاتان اِنْت کہ من منیر ءُ شائریء نام ءُ اے چاریں کشکاں بہ رنداں. منیر یک اُھدے ءُ تئوار اِنْت. بلوچی لبزانک کُجام ہم یک لبزانک ءُ دیما پہ دَرور تھنا سئے آواز مِسال کرت کنت: فاضل، عطا ءُ منیر، گُل خان نصیر ءُ سر پہ دَر اِنْت.

مبارک قاضی

سَمّی تئی ساہگ کُج اِنْت

اوستانی بے راہیں گراں
 واہگ شپاد اوشتاگ اِنْت
 مہکان چنڈیت دامنِ
 دُرچکانی تھنائی سُریت
 تاکانی زیمر چئول جنت
 گواتِ سفر دَزموش کنت
 تُرکنت دِلانی تُراول اِنْت
 گرنچ اِنْت کہ چمّانی بُجنت
 دستِ دلِ پٹیم نہ بنت
 سَمّی تئی ساہگ کُج اِنْت

ماں گوانزگیں اَدیرہاں
 کئیفانی موسم سَمبریت
 تئی دَراہیانی میتگِ
 چو کہ نثوائیں مَرَدَمے
 ہوشِ وتی راہ گار کتگ

مُرگ داں کدی ساچان بنت
 اَبْرِیشمیں واہگ دلِ
 روچِ سرا چوں ایر بیت
 سَمی تئی ساہگ کُجِ اِنْت

من وَ پہ تو اوشتاتگان
 زیگینیں دُرچکے کثیت منی
 بالادِ پُلاں بَہر کنت
 ثرانیت دگہ گالوارِے
 تهنائیء سَد تَہر کنت
 اَرسانی تامِ ہم پُلِیت
 گیرانی سَہتاں بال دنت
 سوچیت زئیپیں باتنِے
 سَمی تئی ساہگ کُجِ اِنْت

سَمی تئیابِ دامنِے
 من تُنِے جوئے بُرتگ
 آپِ سفر ہوشامِ دنت
 اَرمانی ئیں مُرگانی رَم
 چو تئی گُورِے ہارِے سَدیت

(چوناہا کُونہیں تُرانگے)

گوں تو اگں دُروتی بہ بیت

ماہَءِ سلامَءِ پد بہ گُش

وابانی ساہیلَءِ مہ دُز

سَمی تئی ساہگ کُج اِنْت

تئی نامء

مناں زندانِ آسِ بےِ نواناں
 ماں تْنِ جَنگلِ تو ہم شپادئے
 ہما سَہتِ کہ کوچنڈیتِ زمانگ
 تو پادِ تراولاں دستِ دلِ کن
 مں اَنگارے چہ بُرزِ ایر گیجاں

نُتوبت

نُتوبتِ شَہرِ گانی تِیابِ دِیاں
آسِ دریاے چٹول پُروشانِ اِنْت

ما دلِ ہون دات ء سَہڑینتگ
شپ تئی تئی ئیں مُسامانی
راہ گُراں اَت گمانی کوہِ بندیں
چو سواسِء دلوں کتگ پادِء
منزلانی چراگِ دنزیں دَراں
دیدگوں پچ کُنتت پہ ہٹیرانی
واہگاں سینگانی کِشک شَمُشت
اَنچو تچک اَنت تالہِ اوتاگ
ماہ ء استالان سَییل ء سوادانی
دلجمِء راہِ ترگا نثیلنت
سئید ء آہو کُجا سفر بہ کننت

دیدگاں راہ نہ دنت کوہ مُجِّ
 کُوہنیں بادگیرے گُشے گُوات رُجیت
 جی پہ اُھدانی سُتکگیں ساہگ
 بار بوتکگ مُسافریں مُرگاں
 بانُزلاں بے تئوارے بال کتگ

عطاءِ یاتِء

گمانی سیاہیں شپے ء چراگ اوستانی
 کہ ناامیتاں نہ شُشتنت داگ اوستانی
 اے گاماں زُوراں وتی منزلِ مئیار کناں
 ترا کہ گیراں زُبانے دلِ مئیار کناں
 بہ گند پہ آزگیں ٹپانی شادمانیِء
 پدا پہ مُرتگیں ارواہِ زندمانیِء
 خُماریں چَمّاں ہزارانی تیرکماں داشتگ
 گُلابِ پُرس گُشتے مرچی موسماں داشتگ
 بہ گُش کہ سہتے اے اُھدِ کپوت کنت کُوکُو
 کُجائے تو کہ تئی نیادانی شیرکنیں دارُو
 پہ زردِ کاری ئیں ٹپاں چو زئیمی ء کرپاس
 بہ بل کہ سارت بہ بیت بے تئواریانی آس
 بیا کہ بلے پُرشنت بے کراریِء کدّہ
 بہ گریہ کہ شُشت بہ بنت کَمے دیدگانی گُنہ

تو چوں رِئوئے تئی ہوشامِ زِرِ اَبْدَمَانِ اِنْت
 تئی یات چو گُشئے اَرسے جہانِ چَمَانِ اِنْت
 تو سَرِ گِرئے تہ گُلابانی پَسْوئے کئے دنت
 دِلانِ تِپلیں نوں اوستانی لئیوئے کئے دنت
 ہتم ہئیالِ بھارانی ساہگئے سبزیت
 کِشارِ دردِ ودارانی ساہگئے سبزیت
 زمانگِ اچِ وتی درداں تہ دستِ کَشِ نہ بیت
 بہ چار بے تو گم ءِ سَکّیانِ وَشِ نہ بیت
 اے بامسارِ تئی دستِ پُڑشتگیں تاسے
 اے رولہِ اِنْت کہ گمِ دیرِ مُرتگیں آسے
 تو آرتِ ءِ سرِ کتگِ پہ واہگانی نیادیء
 اے کاروانِ چتورِ سرِ بہ گیپتِ شپادیء

وَدَار

تو چینچو دیرِ اَتکگئے
 تئیابِ چٹول اوں ساہگِ پُرشنت
 منارا مُرگاں نالتگ
 تو اِشکتگ
 تھاریِ گوں دیدگاں دَرآمدیں
 منارا چارتگ
 مں دیستگات
 تئی کرارِ آپ شونز بستگات
 بلے منی ودارِ اَنگرانی زندگی
 تاں دَرپشتگ
 مں نِشتگاں

نوں کہ اَتکگئے ترا گُشاں
 ابید اچ تو ہست کسے
 کہ مہرگانِ ء لیٹ دنتِ دلِ تبِ ء
 ء لئیَب لئیَبِ ء ہِچ سَما نہ بیت
 تئیابِ ء چٹولِ ہم کجا پُرشنت
 تو چینچو دیرِ ء اَتکگئے
 تئیابِ ء چٹولِ اوں ساہگِ ء پُرشنت

اَرسِ نازینک

اگس بہ گُریوئے

تئی اَرس چو نازینکے ءِ رچا تنت

داں چُنت وھدا

شپانی نیما پہ تو مں سئوتانی ہار کاراں

شپاں کہ وھدے

تئی میتگِ دَمکاں گُوات کَشیت

دلِءِ مئے تُرسے

چو بے اُمیتیں چراگِءِ لرزیت

تئی دیدگانی ودار کثیفے

تو وابِءِ اَبریشماں گُویاتئے

داں چُنت روچِءِ

زمانگِءِ انچو بَرپ بستگ

تئی کندگانی خُمار

کَرناں اوں واب گیجیت

بلے کپوتے

پہ چینکِ شوہازِ پہ تو بئیتِ انت

تئی سہرِ بانزُل

تہ گواتِ رپتارِ ہم ہزینیت

ءِ زمانگِ آبشارِ ندارگِ گوں

اگں بہ گریوئے

تئی ارسِ نازینکِ پرِ چانت

سَلاہ

شپْخُماراں وتی واترِیِ دَر بند کُتنت
 پُڑشتگیں اوست دمانے اوں نہ داریت گاماں
 چَکّ ودارانی پدا اِنْت کہ تئوارے بئیتِ اِنْت
 بال کنت مُرگے منی چاڑے سفر بیت بندات
 یات کئیتِ اِنْت کہ دَروں بند کتگ پیداکاں
 تو بیاتکینئے منا بلکیں سَلاہے داتیں
 من ودارے تئی بہ ننداں کہ پدا واتراں

شہیدیں جوئےِ لَمبِ

زمینِ زندِ دلوت
 بُرتُ ءُ کھتِ جئور چارینتگ
 بچاراتُ تْنِ اے شہرِ
 پہ من چوں بیڑ بندانِ انت
 برے مئے سینگِ کوچیت
 برے ماں چمّاں سر کشیت
 منا اُھدِ دلِ ہوشامِ چنکانِ انت
 دُعاءِ لُٹ لِرزانِ انت
 کہ لبزاں کانی ءُ کابیلِ جھتِ
 کبر و دینتنت
 تلب بے بانزلیں مُرگے
 پہ ترمپے آپِ شوہازِ
 زمینِ روڈیں دلبندِ
 مُدامِ انگارِ پیشکانڈیت
 شہیدیں جوئےِ لَمبِ
 منی زندِ ہُنرِ نشتگ
 منا اُھدِ دلِ ہوشامِ چنکانِ انت

زمانگ انچو اوشتا تگ

نہ تئی زیبائی گوشاں ماں جنگ بیت
 ءُ نئے کہ منی آواز چو آکس ءُ چٹوکاٹے ءُ تھا سَمبہیت
 چہ دریاء اے گُمان کنگ
 کہ ترا لَنکُک ءُ بہ گپیت ءُ کشک ءُ بہ پَرینیت
 یا چہ کوہ ءُ اے لوٹ کنگ
 کہ تئی ملوریں ساہتاں
 نَل بہ جنت ءُ ترا بہ زیمِرنیت
 اے دیوانگی ءُ رنگ اَنت
 ءُ دیوانگی رنگے نہ اِنْت، نہ ساہگے
 دیوانگی ہُدائی دادے
 چو کئیف ءُ وڑا اَنہ
 چو ملار ءُ وڑا
 چد ءُ پیسر کہ دریائے منی لَنکُک ءُ بہ گپیت
 ءُ منا کشک ءُ بہ پَرینیت
 ءُ کوہے نل ءُ جنگ بِنِدا ت بہ کنت
 من تئی زیبائی ءُ وتی گوشاں ماں جناں
 ءُ تو منی آواز ءُ چٹوکاٹے ءُ تھا بہ نند
 پدا چاریں زمانگ مئے کُجام پلّو ءُ گُوزیت

مولدِ ارساں کبرِ مہ کن

مولدِ ارساں کبرِ مہ کن
 کبر کہ زندِ میراس اَنْت
 زند پُتینکے وابانی
 واب گُلام اَنْت ماناءِ
 مانا حاجت اوست مراد
 رنگِ بادین یا کہ شلین
 ہر رنگِ مَلامت بنت دیدگ
 رنگِ بَدنت تہ کَرن وتی
 آدینکِ چُنڈاں چنکاں کنت
 رنگِ شَلنت تہ آپ وتی
 ہوشامِ بچاں نازینیت
 ہونِ بشارت نام نہ دنت

گواتِ گوانزگ ساز نہ جنت
بس آگاہ کنت بس واپینیت
مولدِ ارساں کبرِ مہ کن

مولدِ ارساں کبرِ مہ کن
دُورِ اِنْت سَک بی بیِ گِداں
پادِ رثُوت نہ دستِ رَسیت
دنزے کِسّہ آرانِ اِنْت
چمّانی درِیگاں پُلّ رُدنت
ءِ پُلّ وتی ارواہِ سرا
دردِ کوہِ لیثیننت
وایں زمانگ چاہِ کپیت
روحِ چہ آستونکے درِ کثیت
استالِ تمامیں بارِ گِرت
زہگاں پہ تسلّا لیثیویے
مولدِ ارساں کبرِ مہ کن

مولدِ ارساں کبرِ مہ کن
تہنائی بے رنگیں زرے
چے اَسپ ءِ اِسپر تیر ءِ سگار

تئی سُھریں اَنارکانی دیگر
 بے بُرمشیں اوستِ ہر ساہت
 بے مانائیں وابانی کَلیت
 بے وانکیں چمّانی بولی
 بے شاریں سرّ ہر سِیاهیں تار
 اے آپِ ہسارِ باھوٹ اَنت
 چے پَش گیجئے چے پھریزئے
 مولدِ اَرساں کَبَر مہ کن

نُیادِے زانِسراں

منی ءُ تئی جتائی ءُ نیامِءُ روچے رُست کنت
 منی ءُ تئی جتائی ءُ نیامِءُ وِپت کنت شپے
 منی ءُ تئی جتائی ءُ نیامِءُ شہرے نِشت کنت
 منی ءُ تئی جتائی ءُ نیامِءُ وِابے سِرِپت کنت
 بلے اے ایوکی کہ وِپتگیں سپاہی بے
 چو مُرتگیں چراگے ءُ گمِءُ بیہال بیت
 دُور اُچ مئے اوستِءُ رہسراں
 کئی گُمانِءُ شپچراگ شنگ اُنت
 گُوات لُٹیب کنت گون مُہرگاں
 ماہ تَرَمِیے بینگِی
 بلے پہ دُورترین بشارتے
 گُشے اے تیوگیں جہان دَمکے مُرتگیں
 نہ من نہ تو نہ روچ نہ شپے
 ماہی تُرانگے نہ شپچراگی مِیتے

تہا ردیمیں دُراہی ہے
 نہ پُرُشتگیں کَرارے ءِ گمے
 منی ءُ تئی جتائی ءِ نیام ءِ مُرگے اَت
 کہ بالئے کُت
 منی ءُ تئی جتائی ءِ نیام ءِ سوچنے اَت
 گار بوت

تو منی سِتکِ سرونِ تہنا

بَدزبانِ اِنْت منی زمانگِ گم
تو منی سِتکِ سرونِ تہنا
نِشتگئے دانکہ کدینِ نِندئے
کس نہ مَنتگ بُتانی اَمبازاں

راستِ آبِ ریشماں نہ پوشیت کس
دروگِ ایشِ اِنْت کہ گواتِ پُلانی
پہ تو اَمبارِ جتگِ پیداکِ اِنْت
ماہِ ہمِ نثوبتِ گُلامِ نہ اِنْت
پہ تئی دیدارِ وِتا دُرنجیت
سُہبِ تئی مِسکیں چادرِ گرنچِ
بے انانی بُجیتِ تالاں بیت
وَنڈ کنت روچِ شادھاں دیدِ
شپِ تئی وِباں بھر کنت چماں

اے اگس راست اِنْت تہ پرچا جیڑے
 ”چوں شکون اِنْت منی چراگِ وَتْ
 مرجی پیڑگاہِ نَگردِ پچ کن
 گرم اِنْت انچو گُشے ارواہ بہ گردیت
 ماہِ بیست اِنْت ءُ سَک تہار اِنْت شپ
 چمِ پچاں کورِ مہارِ بہ دے
 کئے تئی وشبِوِ بہ دنت مستاگِ
 گواتِ وَ کِشک شَمُشتگِ مرجی“

چون وَش اَت آ سَتاءِ موسم
 چون گُران اِنْت اے جیڑگِ ساہت
 پادِ سرگوز بہ کن چانٹِ اوستِ
 گواتِ بلکیں گوں تئی دامنِ دوچاں بہ اُڑیت
 کَس نہ مَنتگِ بُتانی اَمبازاں
 زندگی اَچ تو دو گامِ دُور اِنْت
 تو منی سِتکِ سرونِ تہنا
 نِشتگئے دانکہ کدینِ نندے

لُئیب

روچِء پیتکنت نگاہِ بندیں تار
 ماہِ ماں ہلکِءِ سرونِءِ
 چو چراگِءِ دُرتِکِگِ
 نثوبتِءِ بے کِماریں چوریِءِ
 زندِءِ لُئیو ماں شپِ لداں یل دات
 نیست کسِءِ کہ شُہازِءِ دَرِ بئیت
 یا منی لُئیبِءِ ہما اوتاگِءِ
 سِستِگیں جاہِءِ دو بر گرنچ بہ دنت
 داں اے شپِ کَرَن چہ وابِءِ بہ گُڑیت
 ہست کسِءِ کہ بہ کنت بازیِے

دَرائِیہ

زہیری ہیمہے

شپ مینتگیں ہلکانی واہی ءِ گِدانے

رُستگیں چیہالے ءِ کوہے

کہ بُتکگ شیرکنیں نازینکے ءِ شندے

ہلوَتی کرپاسکیں شینکے

آہ ءِ اُفاری مُجیں کولے

دَرائِیہ انت

چہ ودار ءِ کُڈک ءِ بَرمش ءِ

چہ زیگیں نثوبتانی وشی ءِ سِھر ءِ

چہ ٹپی ئیں کپوت ءِ نالگ ءِ آس ءِ

چہ واب ءِ کئیف گیریں لڑت ءِ ساز ءِ

چہ مَکّاریں ہئیال ءِ شار ءِ ہر چانک ءِ

دَرائِیہ انت

چو ثیاب ءِ پُرشتگیں چٹول ءِ کہ واتریت

پہ تئی اومان ءِ وِشبوواں

گُمان ءِ گواژگ ءِ ہئی ئیں ساچان ءِ

پدا کئیت انت

واجه اے بیماریں دلِ

شُہرتِ انت چینچو واجہ اے بیماریں دلِ
 اندرِ نشتگِ گوں وتی زندِ مئوجریں
 شادہ اے شہرِ بُرزتریں دُرچکانی برِ انت
 گوں تئی مہرِ گرنچِ انت داں روتگِ واہگِ
 شُہرتِ انت اَنچو واجہ اے بیماریں دلِ
 کئے تئی نیادِ مینتگیں دارواں بوارت
 کئے وتی دردِ ساہگِ پاداں تچک بہ کنت
 کئے بہ سینگاریتِ گوچلیں اُھدِ نیتِ
 کئے وتی کئولِ دامنِ داگاں پُل کنت
 کئی ودارانی روچ چہ کوہِ ایرِ کپیت
 کئے دلِ شاہیں دیدگاں سُلتانیں وتی
 ماں گلامیِ پاھوِ دُرنجیتِ پہ ابد
 چہ ازل دستے رنگِ دنتِ وھدِ دامنِ
 کسے چہ دیستِ سَبزکیں امبازاں جتا

تالہءِ گنجاں واہگِ پُلّاں بھر کنت
 مچکدگ اکسے گندیت ماں جوئے شیشگِ
 جَمبرے ماریت روچ وتی چَمّاں بند کنت
 شپ کپیت نثوبت گُران بیت مِہرانی سفر
 لیٹنت کَرن ءُ دُروشمے راہءِ مٹ کتگ
 بے چراگی انت پُرشتگِ انت اوستانی پدگ
 کئے بہ کنت ہئی واہگِ زَہمانی زہاں
 نشت کنت کئے تئی اَنگریں ہیرِ ساہگِ
 شُہرت انت چینچو واجہ اے بیماریں دلِ

دَراہی ءِ چیلکءِ بہ سِنداں اگں

من اگں گوں وتا دلگوش بہ باں
 یک دَمے اچ تو پراموش بہ باں
 گوات کئی مہلبءِ آروسءِ بہ رثوت
 پُل چوں دیگرءِ چمّاں بہ سَرپنت
 سئوت نوکیں گُداں پہ کئے پوشنت
 مُرگ چوں زیمیں نکشاں بہ گوپنت
 پرچا زیبائیءِ مونجا بہ کناں
 چوں وتی چارگا بیاہاں بہ رثواں

دانکہ دیرءِ ترا مہ گنداں اگں
 دَراہی ءِ چیلکءِ بہ سِنداں اگں
 وهدءِ کاپر منی سرا نہ کپیت؟
 یاد بے تو کہ بہ جُنزت گامے
 اے منی سر منی سرا نہ کپیت؟
 تئی ہئیالءِ اے کبس گُلزارِ انت
 گوات کَشیت ءُ نپس گُلزارِ انت

وَفَاءِ وَشْبُو

وَفَاءِ وَشْبُو چٹول جُنزیت
 کہ آس رپتاریں وھد مُرتگ
 ماں جیڑگانی بُلوریں دَرپء
 گمانی نَمبء اوں کس نہ گِنَدیت
 ”تہ سِنِگباری نِیتانی
 ہزار پوشاکیں دردء
 آزارء کئے سَمَا کنت“

منی تو اَنگت تَبء نہ زانئے
 ترارا یات اِنْت کہ واہگانی
 گُشادیں دُنء ما نر اَتکیں
 منا تو کڈن کتگ نوانے

اُیکیں چیلک مں چیکوئے کُت
 ہما توئے کہ زرائے اَنگت
 پہ ساہگے اَہ
 ہما مناں اَنگہ شیک وِرا ناں
 وِفاءِ وَشبوئے چٹول جُنزیت
 کئی مہلب اَنت پہ مں پدِ گِراں اَنت
 کہ ہنّیانی زہیر تاپِ نہ داتگ اَنت تو
 ماں جیڑگانی بُلوریں دَرپِ اَہ
 گمانی نَمبِ اَہ اوں کس نہ گندیت

جاوَر

پُلّاں سرگواتِ سرونِ کَل کن
 زندگیں مردمانی شہرِ تھا
 دردمندانی نپس تھنا انت

شپ وتی آسرِ گماں گارِ انت
 روچ در کئیت دیدگاں سوچیت
 دل چو دانکے کیسگِ کپتگ
 مَرچاں دردِ نہاد ہم گرانِ انت
 کسے کہ مُرتگ ہچ شمارانہ انت
 کسے کہ زندگِ انت آ بیرانِ انت

پُلّاں سرگواتِ سرونِ کَل کن
 زندگیں مردمانی شہرِ تھا
 نور ءُ وِشبوئے پچے کبر کنئے

بالاچِء نامِء

بیا وتی گماں
 گوں نوکِ تریں زمانگِء
 سگارِءِ بدل کنیں
 بیا اے راہِ چاریِءِ زِرِء
 جتا کنیں چہ دیدگاں
 چہ کوہی چمگِءِءِ تنگِے آپ
 ہمسفر کنیں

اے بالاچِء انت
 کہ ہر شپ کئیت
 منارا ناز بوئی اَجگیں ٹالے ءُ
 اَسایے دنت
 منی وابانی گوچانِءِ
 کمانی کُوہنگِے
 ءُ نیم سوہاں کُرتگیں تیراں
 شَموشیت رثوت

من آسِ رودیں کوہساراں رُستگاں
 تو گُلزِ مینِءِ سینِ گِءِ
 چو چَمَگے دَرِ اَتکِ گئے
 گوں ترا اے زندگی
 تَجیت جوئے بینِگی
 بلے سگارِےءِ کَشِءِ
 نوں سَرِ مہِ گِرِ
 من لیڑھانی گمِ شپادِ کُرتِ گِ اَنتِ
 اے گُلزِ مینِ وِتِ اِسپرِے
 بس تیرِےءِ تَلَبِ بہ کن
 کمانے بَس بہ دئے منا

چہ شراباں سَر نہ کَشَّے چہ گُلاں پَدَر نہ بئے
تو کُجا ئے کہ منی چَمّاں دَمے اَندر نہ بئے

چو کہ آپِ روتگِءِ ایر کپتگئے مئے باتنِءِ
ہر گمِءِ بُنگیج بئے گوں ہر گمِءِ آسر نہ بئے

ما پہ تو چو یَکْ ءُ تہنائیں پَدے راہِ سِرا
تو چو وَشیں بویے اَچ ما شِنگئے پہ ما سَر نہ بئے

آ کُجام کئیفِ انت نہ لُڈیت تئی بہاریں دامنِءِ
اَرسِءِ وِشبو آسِءِ لِرَت یا گمِءِ جمبر نہ بئے

من وتی اَہدِءِ تئوامیں جیوگاں اَرسے کناں
تو چو گُواتِءِ بانزِلِءِ ہٹورِءِ سِرا ہم تَر نہ بئے

دوست ءُ ہماز کُجا دَپ بہ کِپنت
 مارا جَندِ وتی چہرگ اوں نہ جَنت
 کئی داد اَنت اے زُبانِ تِراوَل
 من نہ زاناں منی ہَم نیاد کُج اَنت
 تو ودارانی تَگردِ پیچئے
 مُرگ لُڈنت ءُ دگہ نیمے رِئونت
 گوں ما زہرئے ءُ نئیائے ہلکِء
 پُلّ نوں موسمِ گَپّ ءُ نہ گِرت
 تو نہ دیستگ اے بہارِ دُروشم
 روکیں شاہانی سرا برپِ بدنت
 اَنگہ ساچان تئی بچکندگ
 یات مارا تئی گُریوگ نئیَلنت
 اَنچو رِپتئے تو پہ تاہیر ءُ مڑاہ
 اَنچو کہ کئیفِے اوتاگ سِدنت

داں چما روچہ کہ بَسْتِگِ دلِ اَنگارِ بہا
 واہگِ مِسکیں پُراں گِنداں کہ گون اَنتِ گُواتِ
 گِندگِ تَنْ تئی چٹول جنانِ اِنْت اَنگتِ
 تاسُکے آپ بدل دئے منی ہوشامِ زِرِّہ
 تئی بچکندگِ پُل اَنتِ چو گُلابِ کِنَدَنَتِ
 گُریتگیں چَمِّہ منی اَرسِ نوں گُریوَنَتِ گِستا
 دھرِہ شپِ بِلِّے تہارِ اِنْت مَن وِتا مِئِمِ کِناں
 گُوستگیں روچِ نہ مُرتِگِ منی اَرواہِ تہا
 اَہدِہ بُتِ چوں شَموشاں دلِ روکیں روچِہ
 ماہِہ ماں شارِہ بہ کن مہپراں اِستالِ کِما
 بَس تئی اَرساں پہ مَن گُورتِگِ گِماں پیلوشتِگِ
 تو مَنا گُئورِ کتِگِ چہ ہَمکِ اَسِ ءِ آپِہ
 زندِہ شَہدِاپِہ دو تَرَمپِ بیتِ نَسیبِہ کئیہ
 چُنْتِ کانی اَنتِ منی زِیمِرِہ جوِہ لَمبِہ
 دیرِ اِنْتِ بنداں مں اے وَتواہیِہ زِنْدانِہ مُجِیں
 بیا بہ نِندِ سَہتِے مَنا گون وِتا زُورِہ ءِ پادِ آ

اے دردِ آس کٹیا روک کتگ دلِ جانِ
 داں تو نئیائے زمستان نہ بیت زمستانِ
 اے اُھدِ بُت گُشتے بانوریِ تماہانِ اِنْت
 پہ اَرسِ مینیت وتی ہنیاں چو کندانِ
 تو سرِ گرئے تہ وتی پادِ تراولاں پھریز
 ادا کہ آگھیں دُرچکانی واب بے مانا
 شپِ ودارِ نہ کنت کئوشِ نازبوئیں نپس
 نوں بیا بھارِ وتا سر کتگ گیابانِ
 تئی ہئیالِ بشارت چہ دور پیداکِ اِنْت
 من پُلے ایر کتگ موسمِ سرِ بانِ
 اے تپل نثوبتِ نازینکِ لڑتِ دورِ اِنْت
 بیا دردِ گوانزگِ کشیں چہ شہرِ زندانِ
 تئی مہرِ کئیفِ سُرینیتِ جَنگلِ دُرچکاں
 کہ اَنچو مکتبی وائنت قُرآن لُدانِ
 تئی نام رہسراں نکشِ اِنْت ہئیالے رُزنائیں
 ما گُوستگیں چدا دائم چراگِ دارانِ

دلِ اے تَراوَلان کئی دامنِ کَراریناں
 زَمانہ دَرداں نہ گِنَدیت آشکاریناں
 نہ شَہمیت اَنگہ منی نثوبتِ گَمیگیں بدن
 مں ماہکانِ گوں تئی سُرَمگاں ہٹواریناں
 نہ گِیمِریت نہ سَبزیت چہ پئیمیں اُمیتے
 بیا کہ تُنَّ دلِ مرچی آس چاریناں
 ہزیت چو گَوَاتِ گُشے مہلبیں پَدے چاریت
 نہ بیت ہٹوار گوں تئی آہواں شِکاریناں
 اگں بہ گُریواں گُڑا دیدگوں گِلگ نہ کننت
 گوں آزمانِ زِرِّ واہگاں ہٹواریناں
 مُنیر اے سینگِ میراسِ کئے بہ دنت لیلو
 مروچاں زہر کتگ مُرگاں شپتتواریناں

چہ تئی شہرء کہ وھدے در کیاں
 درچکے باں ء ماہء دِلبندهٔ رُداں
 تو منی چَمّاں چو پُلّء سَرپتگئے
 من تئی لُٹّاں چو ہوشامء رِچاں
 کَھچراں چَرنت اُمیتانی رَمگ
 جے بری زَھریچک بازِ انت ماں لَداں
 وھدے کہ بیوانکی یے ساہیل بیت
 رھسراں کئے چیر گیجیت ھلوتاں
 اَنگرء دستِ دلءِ انت زندگی
 ھارے اوستء مِرنت دَریاگِداں
 ھردیں در کائے منا زور ء بہ رتو
 من وتی شوہازء وت ھم گون باں

تو کہ ہالیگیں وداراں نِشتگئے
 نوں بزاں من اَچ وِتا بے تَرانگاں
 دُور جنت پہ تو مئے کاریزیں گُماں
 تو گُشتے پرچا نہ دَرپِشتے کدھاں
 بے چراگ ءُ بے مُرادیں موسمے
 زندگیں ما گوں دلانی دُوریاں
 نثُوبت ءُ دُرسیں دَریگوں بند کُنت
 تو وِتی رَنگاں پَہل کن دیدگاں
 اَنچیں اوستے زند ءِ ساد ءِ تَچک کنت
 اَنچیں تاہیرے کہ کَم کَم ءِ سُچاں

روچ دریاؔ کپیت ماہ مُجؔ ایوک بیت
 وھدے تئی گم منی چمانی تھا ایوک بیت
 شیرکنیں زندؔ خُمارؔ پہ پناھے مانیت
 پُڑشتگیں وایے کہ ارواہؔ زرؔ ایوک بیت
 دُوریں دوستانی کلوه اَنت گُشے شنگیں جمبر
 بڑگیں ھئور ماں گُیا بانؔ پدا ایوک بیت
 وھدا پُلانی چڑکھ کہ ھمودا سر کنت
 زندگی رتوت ھما اِنجیرؔ بُنا ایوک بیت
 شھرؔ یک زھگےؔ لئیویےؔ ھلوت گار اَنت
 کس منا سوج نہ دنت گوات کُجا ایوک بیت

گَوَاتِ سَرا نہ اوشَتیت نہ آپِ تہا کِپیت
 اے دُروشمٰنی اَس دِلِ میتِگَءِ کِپیت
 انچو دَرآمدان من وتی شہر ءِ میتِگاں
 انچو گُشَئے کہ چَمَءِ متاچے تہا کِپیت
 شپ چست بیت چو رازے بہ لانچیت دامنِ
 سُهَبَءِ بہ چار چو پُلَّءِ دَریگِءِ دَپَءِ کِپیت
 بے حاجتیں تئوارے ماں دَنزِءِ کُبر بیت
 کَریاسِءِ گِلگِ اگس کانچِءِ سَرا کِپیت
 تہنائِءِ بہ چار کہ اوشَتاتِگِ ایوکا
 ہر دیں کِپیت بزاں وتی چَندِءِ کُشَءِ کِپیت

ہالِے زانئے تو بے چراگیِے

روچِے گِلّہ کُتگ تھاریِے

مہر تئی پہ مں چون تاوانِ انت

ساراں اَمبازاں مں گَنوکیِے

(ق)

چیریں رَنگانی سِتر تئی پوشاک

تو مئے شئیرانی بے زُبانیئے

کودکیں واہگانی مُلمائی

پیریں دَرَدانی آسراتیئے

باس پُلّانی اکس تئی بوئے

بادشاہیں دلِے گُلامیئے

تو اوں ہستائے منی اوں ساہ سُریت
مَرچی ئیں وِہدا تَنگی اِنْت چیء

گُوست کَرنے تو پہ منا گُریتگ
اَنگتہ تَرّ اِنْت ہیر جیگیء

منزلء ماں دلء پناہ زُرتگ
راہ گار اِنْت گماں شپادیء

ماں سُهَبِءِ دَسْتِءِ چو مُہرگِءِ انت

اے چَمِءِ ارمانے دُرپشگا انت

کئے انت کہ دیما منیِءِ نِشتگ

منا چو آدینکِءِ چارگا انت

گَمِءِ تئی ہر چیز بھر کُرتگ

نوں آسِءِ ارواہِءِ پروشگا انت

اے چاڑمئوجے چو گُوات شنگ انت

تئوامیں گِیابان گوانزگِءِ انت

تَنگِیں شارِءِ چیرا نِشتگ

شپ انت کہ مہکان گِیچگا انت

پَدانی ارواہ ہون شَنزنت

سفر مئے کانچِءِ زَمانگِءِ انت

مُنیر اے دَرَدِءِ را سوچنے گون

دلِءِ چو گرنچِءِ بوجگا انت

دلءِ گسر کنئے کشکءِ نگاہءِ دیر کنئے
تو دیریں ہلکےءِ دارئے مئے راہءِ دیر کنئے

چہ زہیرءِ شپجتاں وھدے برئے اوستءِ ماہءِ
وَفاءِ پُلّءِ چہ مہرءِ سباءِ دیر کنئے

دلءِ بہ شوداں کُجامِ زُمزمءِ کہ داگئے بہ رنوت
اے لُنثءِ تراولانِ زیرئے ءِ آہءِ دیر کنئے

ودارءِ پُھلءِ سراتءِ گوزاں پدا ہم تو
بہشتءِ نیادءِ چرے بے گناہءِ دیر کنئے

مُنیر اے زندِ ہمے پُلّءِ مَنّتِ انت کہ زَریت
پہ چے زہیرءِ گُلابءِ چہ شاہءِ دیر کنئے

اَنچو گُریَتِگ کِساسِء چہ در رِتِگِاَنَت
 دیدِگِ کئیلوِء اَرس سر رِتِگِاَنَت
 دوشی بانگواہِ نوداں گُومے شَنزِتِگ
 تَرَمپ تَرَمپِء گُشئے ماہِپر رِتِگِاَنَت
 گند باگِء بہارانی کُربانیِء
 ماں تئی کُٹِء گُلابانی سر رِتِگِاَنَت
 جی تئی دُرینیں ہئِیال جی تئی آدینکیں واب
 سُرمدانِء چہ سُرْمگ سَتر رِتِگِاَنَت
 چُنْت شارِء کُنئے چُنْت کُنئے دامنِء
 مَرچی مہرِء چنالانی بَر رِتِگِاَنَت
 اَنچو بَرپ آپ بیت اَنچو بینگ رچیت
 چہ زُبانِء در اَتکنت ہبر رِتِگِاَنَت

لُذَّانِ انتِ دلِءِ ھَلکِ گوں زیبائیِ ھارِءِ
بچکندگِءِ کئیفِءِ پہ تئی اَرسائیِ حُمَارِءِ

تئی دیدگِءِ پَرمٰنِ چو دَریایِے تَچانِ انتِ
ھوشامِ نہ جُنزیتِ گوں چٹولائیِ تَتَّوَارِءِ

سَرِ گِرِ تو بیا موسمِ زُلپاں بہ جَسِ پُلِّے
گیمرتگِ انتِ اے رھسَرِءِ اَنگارِ ودارِءِ

من دورِ گِسرِ کپتاں چہ اَمبازاں جھانِءِ
چُنْتِ چَکِّ جَتَگِ پُڑشتگیں وابانی بھارِءِ

دَرْدانِ پہ سِکینے نہ پہ نِیاداں تئی شِگانے
اے دلِ تہ وتی زَندِءِ نئیاتکگِ کَسیِ کارِءِ

روچِ انتِ کہ شپِ انتِ ما وتی چَمّاں نہ بیں بُرھنگِ
تئی دَرْدِ پناھے تئی گَمِءِ پوشِتگِ مارا

نازُرکیں دلِءِ ھَلوَتاں نِندانِ ءِ کماھاں
شپِ وھدے رُجیتِ بارِ دَنتِ مُرگانیِ تَتَّوَارِءِ

وَشَبوئے ہِما رازِ ئے پُلانی دلِ تَرانِ ئے
بیا کہ منی مارشتِ آبادیں گُئیابانِ ئے

مُرگانی دِلاں بَرمشیتِ پادینکِ تئی اوستانی
تو اگھیں اِروزِ پُزیمیں وِبانِ ئے

اے نثوبتِ بے حاجتِ دِلگوشِ تاکدِ داریت
او پُرشتگیں کانچِ گمِ نازرکیِ دَستانِ ئے

چہ نیادِ شپِ دَستانِ چو مہلبِ رُکستِ بئے
چو موسمِ ارواہِ تاکانی شَمِ مانِ ئے

نوں واہگِ ہر دو چَمِ بے اوستیِ کُتّے اُنت
نہ روچِ کَشِ گونِ ئے نہ روکیں چراگانِ ئے

اے بَحْمَلِیں چارِراہِ ہوشامِ سفر چرخے
چو ہاجتِ لُٹْٹانی ماں تاسے چَنکانِ ئے

اَرسِیگیں شپِ نَمبِ پادِبرِمشے بیوانکِ ئے
چو رُکستی بچکندے چہ دیدگانِ دِلْگَرانِ ئے

ہچ گوں تو گِلگِ نیستِ انت بلکیں اے زُبانِ بئیت
من اَچِ وِتا دِلْتَنگانِ بلکیں تو دِلْءِ زائے

وَشَبْوِے رَنگ سُچنَت پُلّانی نازینک پُرُشَنَت
 اَکسِے اوستِے دُرہیں اَہدانی آدینک پُرُشَنَت
 دانکہ مئے تُئی ئیں اَرواہِ سفر برجاہِ انت
 چٹولِے پادانی تہا شیشگیں کرکینک پُرُشَنَت
 شپ کہ جُنزیت گوں اٹولِ گامیں سباءِ نوداں
 مُرگے نالیت ءِ منی وِابانی آدینک پُرُشَنَت
 کس پناہ دات نہ کنت کوہِے دلِے ہوشامِے
 اَرسِے اَرواہِ بلیت شِنگِتگیں شینک پُرُشَنَت
 ہلوتِے ساہگے کپتگِ ماں وِدارِے شہرِے
 سَرشپِے دَمکاں زُبانِ باتنیں نازینک پُرُشَنَت
 نثوبتِے دَسْت کہ دِلِے دُور دَنَت سِنگانی سرا
 تالہِے کُٹِے سَدپِ اَسریں کرکینک پُرُشَنَت

نِیادانی اُنچیں لِڑتےءِ مُڑدہوار اِتیں
 یکِ وابے دیستگاتِ ءِ تاں اُمراءِ خُمار اِتیں
 تئی یات چارگا اَت گِروکانی دامنءِ
 ما گوں زمینءِ سَتکگیں اَرساں ہئوار اِتیں
 گَواتانی ہمسفر بہ بنت اَرواہ ءِ چَم ءِ دل
 آ روچ لُڈتنت کہ پہ جاہ ءِ دئیار اِتیں
 اَھدءِ بُتءِرا ما وتی گوناپ بَکشتگ
 مارا نہ دیستگاتِ تو زَمانگ بچارتیں
 کَرنے گُوزیت پہ ما کلوھے مئے سر نہ بیت
 تو دَر نہ گیتک ما تئی نَزوکءِ گار اِتیں
 کٹولے کَرارے اُزرے نہ کہ زنگ ءِ زاریے
 دَسءِ اَت مئے زُبان بلے بے تئوار اِتیں
 نثوبت چراگیں چَمّاں مُنیر رَھن کنت کُجا
 ما تئی زَھیرءِ رَھسراں دَنز ءِ گُبار اِتیں

اَرواہِ آسِ ساہگِ نِندئے مَلامتِ ئے
شَیِرے گُشئے کہ وایے بہ گِندئے مَلامتِ ئے

ماراں مئیاریاراں منِ دَرداں زَمانگِ
دودانی کانچاں پُڑشتگیں گِندئے مَلامتِ ئے

اے اَشکیِ راہِ سفر یِکیں منزلِ اِنْت
دردانی دامنِ اوں بہ نِندئے مَلامتِ ئے

سُہبِ سَمینِ لَنکُکاں داتگِ کَسَمِ منا
اوتاگے وَشبوانی بہ سِندئے مَلامتِ ئے

اَنچو گُشتِ گُلاباں تئی جیگِ چُکَتگِ
بلکیں جہانِ راستِ اَنتِ بہ گِندئے مَلامتِ ئے

نہ تَرانگے نہ گمے نہ ودار تہنیاں
بیا تو پہ منا دَستے شَہار تہنیاں

زَہیرِ شانتِلِ کُوکُو نہ دَرَدِ سازِ تَتوار
میں بے کَراں اگں پہ کَراں تہنیاں

مَنی نگاہ وتی اَکسِ دامنِ بَندِ اِنْت
او سَرمہ دُرنزیں شِپِ ریکبار تہنیاں

وتا میں پُروش پدا سازاں سَد برا روچے
نَزاں یَکے اَن یا کہ ہزار تہنیاں

چُناھا گاراں اے دَنیاءِ مُچّانی تہا
مَنارا گوں مَنی چَمّاں بچار تہنیاں

آ اَنچیں تُنگیں تَرمیے کہ دَرچکاں ساہگ کنت
مَنی تَلَب میں گُوزاں چو کہ ہار تہنیاں

وتی میں ایوکیِ پُرساں داں کدی نِنداں
بیا تو گوں منا دَستے بہ دار تہنیاں

روشنائیں دلے سُچگ لوٹیت

انگریں تْن ایر برگ لوٹیت

بار کہ گُرانِ انت ساہگِ ءئے بہ نند

راہ دورِ انت تہ دَم برگ لوٹیت

بَلّے چو دژمنِ ء مئے ہمراہِ انت

دل چو دوستِ ء رَد دئیگ لوٹیت

برپ شَنزانِ انت دَمکاں بالادِ

آس پدیانکے ایر کپگ لوٹیت

زئیم چَمّانی چار نیما سَرپنت

نوں اے آدینک مٹ کنگ لوٹیت

گوں تئی ہلکِ ء کاروانِ پداں

دل چو بندیکِ ء اژگ لوٹیت

چَمّے میراس بُلوریں اکسے

چو سُرُوزِ دلِ ء پُرُشگ لوٹیت

وَشَبْوِیے واہگانی نہ تُرانیت زُبان کنت
پہ مئوجری ہزارانی آشکِ نشان کنت

پہ مُجَّتی گمّ تئی مناجاتِ دائمی
کہ دَرَدِ ناتئوانی دِلانِ ناتئوان کنت

کئے آس دنت چراغِ تہاری دامنِ
کئے اَہدِ اکسّ مُرتگیں ارواہِ مان کنت

ہر روچِ دَمکاں پُرشتگیں وَاہاں بہا بہ کنت
کسّے کہ شہرِ دیدگانِ زوریتِ گِدان کنت

رَنجیتِ زَندمانِ پہ نودی بَشارتے
ہوشامِ کَدّہءِ را کسّے آسِ مان کنت

گند دیدگاں دَرآمد اَنت چہ چَندِ دُروشمِ
 بُردیں دِلانی آپ کدی سَنگران کنت

یک پَلٹوے زَہیرانی ساچان دائما
 یک نیمگے رُوح گُوزیت شپ رِچان کنت

ما نام ءُ دَپ مُنیر گوں دانائی ءُ دلِ
 کَریاسِ پُلّان زوریت ءُ آسِ نوان کنت

اے دِلِے تُوں کہ منی دیدگِے دیما تَرْمِے
روچِ اِسْتالے بہ مانیت، بہ بیتِ دَریا تَرْمِے

تئی گَمِے پارِے منی زرد کہ گارِ اِنْتِے چَمِیت
اَنچو کہ کوہِے پُشتا بہ بیتِ سہرا تَرْمِے

اے کُجاں اَھدِ اِنْتِ ادا اِنچو کُٹیا زَنَدِ رَسِیت
دیدگِے ھلکِے دَرِئِیت سر بہ بیتِ کُٹِے تَرْمِے

تئی امانتِ تئی گَمِے آس ھما پئیم بَلِیت
نوداں شَنَزِیت اوں نہ رَسْتِگِ مئے شِپِءِرا تَرْمِے

زَرْدِے داگاں داں کدی شوداں بلے دیم بہ دئے
پہ منی دامنِے پولنگِے شُھازِے تَرْمِے

ھستیِے زَر کہ وتی چَھرِے شُبِینِے تَرْمِے
چوں بہ توسیتِ گَمِے جُلگَھیں آسِے تَرْمِے

پہ تئی وَشْ آتکء شَموشیت هُمک بالاد وتا
دیدگاں پُلّ سَرینت شَہم کنت دَسْتء تَرْمِیے

روح پہ زُراب درئیتِ انت تہ نہ مانیت نشان
تپتگیں سِنگء سرا ایرِ انت اے دنیا تَرْمِیے

کرن گُوستنت منی ہوشام چو کوہء بُرزِ انت
کم نہ بوت شادہء شونزبستگیں آپء تَرْمِیے

اے منی واہگ ء سَد سالء وَفاءِ مَرِّ انت
گوں وتا بُرتگ تئی کینگء ہارء تَرْمِیے

کیوت دیوانگیں مُرگے

بلوچی لبزانک، کہ آئی ء شئیری مَدّیانی بُنہشت ء جند گوں لچّہ ء ایرِ انت، اِشک ء مہر بہ بیت یا کہ جنگ ء کوش ء داستان، کُل لچّھی دُروشم ء سازگ ء بئیان کنگ بوتگِ انت۔

دنیگہ ماں بلوچی کَدیم نبشتگان (Archives) بید کہ ہمے لچّھاں دگہ ہچّ ساڑی نہ انت، تا وھدے کہ ماں عربک اِسکرپٹ ء کالِب ء آرگ نہ بوت، چد ء دیم ہر دوئیں پھناداں (بزائ شئیری ادب ء ردانکی ادب) کار کنگ بوت۔ پنجاہ ء اے دیم لبزانک ء ہر نوکیں تک ء تہرے ماں بلوچی ء درامدی سورت ء پجاروک کنائینگ بوت، (فارسی، عربی، انگریزی ء اُردو پہ دروَر دئیگ بنت)۔ آزمانک، گِدارُک، دستونک، نگد، آزاد لچّہ، ڈرامہ، رُباعی، قطعہ، سانیت، ترایلے، ہائیکو ء دگہ باز، کُل دَرامدیں تہر انت۔ ہمے رد ء آزاد لچّہ وھدے بلوچی لبزانک ء کٹوار ء بندگان بوت، تہ اے پہ کُلّاں درامدے ات۔ بلے کم کم ء گوں دُرساں پجاروک بوت۔

پیش ء آزاد لچّہ نبشتہ کنوک کم اتنت ء مرجیگیں اُھدے گیشتر شائر آزاد لچّہ پر بندنت، بلے آزاد لچّہ ء دراجیں رنگ ء دُروشم یا دراجیں آزاد لچّہ ء گندیں کہ واجہ مُنیر مومن ء ساچتگ، چٹ ء نوکیں تجربھے ء منی گُمان ء اے داییں دراجیں لچّہ چد ء پیش ماں بلوچی لبزانک ء کس ء پجاروک نہ کنائینتہ۔ اے دراجیں آزاد لچّہ کہ اِشی ء ہریک دَرے گوں ہُردیں سرگالے ء ء گوں وتی جُتائیں سَنگ ء وتی اِندگہ بہراں ہَم نیاد انت، اے مُنیر مومن ء رنگیں شائر ء سرپدیں لبزانکارے کمال انت۔ دُرچک ہما دُرچک انت، بلے آئی ء شاہ، پُل ء تاک کُل جتا انت (گُشے کلمی ہے)۔ وھدے کِسہ جیژگانی نَکُتوکیں داستان ء پُشدر ء ہما رنگ ء تام کہ گندگ بنت، چرایانی شیرکنی ء زبھر بُوگ تو گُشے گُناھے۔

اے دُراجیں لچہ جیڑگے پاسِ ءِ وتی کِسّہء چو بندات کنت کہ دیما سیاہ بزیں دنزے۔ ترا گُمان بیت کہ اے دَنزے پُشتا اَلَم میتگے، بازارے ساڑی بیت۔ وھدے کہ دَنز گُبار بالا بیت، تہ راستی میتگے سَہرا انت۔ اِشتاپی ءِ سر گرئے کہ چونیں میتگے؟ وھدے سر بئے داں بے مردمی ءِ ابید دگہ ہچ کس ودی نہ انت۔ وئیرانگیں شنک ءِ دار تئی راہ ءِ مان تَرنت، پُرسیگیں گدانے گندئے کہ رُتکگ، دارے جَمک ءِ کُوہنیں مَشکے دُرتکگ، چینچو وئیران انت اے میتگ۔ کئے آباد انت ءِ کئے آباد بیتگ؟ سئیل ءِ میان ءِ بازیں جُست ءِ پُرس گوں وت کئے۔ بازار ءِ ائول بھر ہلّیت ءِ بندے پُشتا پیریں دُرچکے درا بیت۔ انچو پیر انت کہ تئی دل ءِ پیر مردے تھت ءِ باھوٹ انت۔ انچو تو پَد رھئے، چک جئے، اہ! کپوتے۔ گل ءِ بال بئے۔ کَندئے ءِ دپ ءِ در کئیت: ”کپوت دیوانگیں مُرگے۔“ کپوت ہمے دُرچک ءِ شاہاں نندیت، ترا وَش آتک کنت ءِ پدا ترا میتگ ءِ بے مردمی ءِ وئیراندانی ءِ کُلیں اھوال ءِ دَنت ءِ پدا چماں اندر بیت۔ نوں تو سر پد بئے۔ پدا تئی دل ءِ کئیت کہ ہچ ودی نہ بُوگا اے میتگ چوں وئیران ءِ آبیتک کُتہ۔ تو ہمے سر پد بئے کہ:

”کُشئے کہ دیر انت ودی نہ بوتگ کسے جھان ءِ“

بَش بَش ورئے ءِ آزمانِ نیما چارئے تہ گندئے کہ بید کہ وئیرانی ءِ آزمان گُشئے ورگا کئیت، ایوکی، نوں ترا سَما کپیت کہ من ایوکان:

ایوکان انچو کہ ہر ترمپ زرے

انچو بھراں کہ ہمک چٹول ءِ منی دُس گوں انت

پدا گوں وتی ایوکی ءِ سَھڑئے، بلے دل نہ مَیّت ءِ سِکین دَنت کہ بلکیں کسے ودی بیت۔ تو دل ءِ سَھڑینئے کہ کُج انت آ، گُڑا کدی ودی بیت؟

ہما کہ ہاک ءِ رگاں سفر کنت کدی ودی بیت

ہما گون دردِ دلِ ہبر کنت کدی ودی بیت

تو دلجم بئے کہ کس ودی نہ بیت۔ اناگت سارتی ء گون ترا سَمّا کپیت کہ بیگاہِ انت ء کَمے
دیراں پد تھاری وتی اینڑاں ایر دَنت۔ دمانے ء پد گُشے کسے ء سارت ء ہونکیں شالے تئی
کوپگاں دات، سرا چست کنئے:

”شپ پہ وتی بیوانکی ء دَرنگ ء ایر دَیانِ انت۔“ یکے شپ ء پدا دومی سارتی، اجییں گڑ ء
منجے ء کپتگئے، چوں بہ کناں؟

اے شپ چوں بے حساب تَتِتگ

کجا بہ جُنزاں ہِچ سَمّا نہ بیت

گون چیڑگاں وِشیں ساہتے نہ گوزیت کہ تئواراں اشکنئے، ہما تئواراں کہ برپ بستگِ انت۔
چونیں تئوارِ انت۔ پدا دلگوش دیئے۔ تو سر پد بئے کہ اے کُچگانی تئوارِ انت۔ پہ دَرکِ پمے
تئواراں گون کپئے۔ مزین گڑیل ء ژیمباں سر کپئے ء ایر کپئے۔ باریں داں شپ ء چُنتمی
پاس ء راہ جنان بئے۔ دیمّا دریایے۔ اناگت ماہکانی درا بیت۔ دمے گون آپ ء ماہکانی ء بالا
کنئے، تاہیر گرئے۔ تاہیر دمان ء آچ سفر ء ژندی ء وِپسے ء پدا واب گندئے کہ من کبرے ء
سروناں اوشتاتگاں۔ اے کئے انت؟ کئی کبر بوت کنت؟ ترا یات کثیت کہ تو ماں گوستِ
زمانگ ء سٹیلانے۔ ہر نیما لشکر، زہم، اسپر، آس، آپ ء ہون، سردار ء سردار زادگ۔ ہر کس
یکدومی ء کوش ء ساجو۔ تو زمین ء چارگ لوٹے۔ پدا وتا چارے داں بہ مانئے کہ من پیر
بوتگاں۔ پٹِ اسپیت ء دست ء پادانی پوست کُرچکانی مٹیارِ انت:

سَمّا کنئے

تئی چمّ آنہ انت کہ پیش ء بوتگِ انت

برے برے رٹوائے چو گُمان بیت
درآمدے پاد گون تو گون کیتگ انت

واب پڑشیت. ہما جاہ انت کہ تو پیسرا بوتگئے. ہچ بدل نہ بوتگ. تہنا بدلی شپے بوتہ کہ
تو گوازینتہ. وھدے کہ سُهَب گون جلوہاں چو کہ:

ناگتے گرنچے بُجیت

پُشتا چارے ہما جُمپ انت. دلے کثیت بہ رٹواں بہ گنداں بلکیں کسے بہ بیت. بلے کس
نیست. گون وتا یکبرے پدا جیڑے. سنگے دستے کنئے. گون سنگاں جیڑے. اے مِیانے ترا
گُمان بیت کہ گھترے شَرتر ہمے بیت کہ چہ اے بے مردمی:

من جیڑگا آں بُتے بہ سازاں
کہ کندگانے شریکے در بییت

جیڑگے پاسے آزمانے چارے داں ہما کپوت انت. کپوت پدا ہما شاہاں نندیتے ترا ”مہ کن“
کنت:

کہ وھد گوستگ

گون ہمے گپے کپوت پدا چماں اندر بیتے تو وتا میتگے ائول بندے سرا اوشتوک مارے.
کپوت کُج انت؟
تئی دپے در کثیت: ”کپوت دیوانگیں مرگے.“

مُجیب مجاہد

کپوت دیوانگیں مُرگے

دِل اِنْت کھ زندۂ تہتۂ پادگے پُڑشتگ
 زمیں چو آمانۂ اِنْت
 سرۂ بانۂ
 زمانگ گرنچےۂ بَستگ
 ۂ گواتِ بیل ۂ ہمراہ
 چندے زرد ۂ بے وسیں تاک اِنْت

پہ زندۂ مہلبیں دوداں
 ما دائم ارس بادینتنت
 دریگاں بندیں چمانی
 ہزاراں ساہگ اِنْت جُنزنت
 وتی ہمراہ نہ اِنْت کس ۂ
 زمانگ گرنچےۂ بَستگ

کیوت دیوانگیں مُرگے

منی چمّانی آدینکء
 گنو کے کثیت ءُ سر کَشیت
 نہ گندیت کس
 ”کیوت دیوانگیں مُرگے“
 گُشیت ءُ باز دانا بیت
 اگس دُنیا کیوتی گواہی بے کرزیت
 گڑا اشکن
 من اے پیریں جمءِ ساہگ
 ودارءِ کُٹءِ رودینتگ
 منوں زاناں
 اے سبزیں ملپدءِ چادر
 گوں کئی وابانی ہوناں رنگ مٹائیت
 اے من دیستگ
 کہ مَسْتیں زِر چہ کئی لھڑیں دلءِ چٹولاں
 پہ وَت ترمپے شہازانِ انت
 منی بستارءِ گپءِ بل
 منی بولی تئی بس پُرشتگیں پادینکے ءِ پَرمٰن

منی اَرساں وتی دیوالِ دِیما ٹنگ
بلے دنیا...

اے سبزِ میزریں آندوہ
اے پُراہِ شاہگانیں گم
کہ دُنیا انت

اے دُنیا نَز کثیتِ
بَس کپوتی دیدگے مانیت
ہمے سہتاں منی چمانی آدینکِ
گنو کے کثیتِ سر کشیت
نہ گندیت کَس

سُلو ر اَہدِ کتار بندنت

گُشے کہ دیر انت ودی نہ بوتگ کسے جہانِ
اے درد نازینکِ باتنِ انت دپِ نئیاتکِ
زمانہ کَندیت

کہ گُریوگِ پُرس جٹورپُلِ انت کَندگانی
تٹوارِ بیمِ کہ گوانزگانی اُمیت سازے
تہ مودبندانی نیزگاری اوں پاہویے بیت

پہ اُھدِ دوداں
 بچارِ آزمانِ ایرِ چانِ انت پہ گُروداں
 یک بُرزیں شاہے
 چہ ماہِ کُتَّہِ گُلابِ زوریتِ ءِ مہپراں جنت
 یک چٹولےِ استالےِ پتائیت
 گُشیتِ بچارِ چے اسیلیں سینگے
 ءِ چندے کرکینکِ نارِ زائیں دو بر رِزا کنت
 زمینِ ءِ کٹولانی بارِ بدَّہ
 چراگِ دستِ دلِ انتِ چاریت
 کہ راہِ کُجامِ انت
 تاں چُنتِ گامِ ءِ
 نگاہِ ہمراہِ بہ دنتِ تسلا
 تاں چُنتِ روچِ ءِ
 سلا متیِ اے دلِ بہ دُرِ کیت
 کہ بارِ گُراںِ انت
 سُهیلِ آپسےِ جنتِ چابُک
 ءِ زہمِ اوتاگےِ کمائیت
 اے کوہِ ءِ دشتاںِ زرِ ءِ تئیاہاں
 مَجے ودی بیت
 کہ دوریں نازینکِ زئیمیں باتن

بہ بیت پلگار
 رُجیت کوہے
 کہ گوانزگ اوں چہ تئوارِ بیمّہ پدا بہ رَکیت
 سُلور اُھدِ کتار بندنت
 کہ روگنانی دپّے چو پیشِ
 کسے مہ بندیت

آپِ دیدار

ایوکاں انچو کہ ہر ترمپ زِرے
 انچو بھراں کہ ہُمک چٹولّے منی دَس گونِ انت
 تیوگیں آپِ تئواں یک نیمے
 ءِ دگہ نیمگے دم بُرتگیں ہونانی دو درپِ انت
 دو دَست
 زند یک ژندیں کلوہے کہ نہ گیشیت
 چہ زُبانِ شنگِ انت
 جُھد شپ کپتگیں پُلے بندِ انت
 کٹوش آرواہِ سرا کوہے

کہ رُجانِ انت ہر دم
 آپِ دیدار گُشتے دیدگِ بندِ بجاہِ انت
 مسترِ انت چانکِ منی آچارِ
 آجِ مئے دم بُرتگیں آرواہِ دِلِ ہرچانکاں
 پلِملِ بُرہنگیں جانِ اوں
 ذرہگِ گوں کپتگِ
 دُور چہ کانگِ مِیسارِ دَرآمدِ بوتگِ
 انچو تھنایاں کہ
 آزمانِ منیِ انت تھنا
 دل بہ لوٹیت من استالے
 چو پُلّے سنداں

کدی ودی بیت

اے گلزمینِ انت پہ سبزیں لولی یے زرد تُکشیت
 ادا کہ شیر گرمیں ہیدِ وشبویے مانزَمانِ انت
 ادا کہ جوهانی آپِ زیمر دِلِ تَتوانِ انت
 کِشار تِج کنت گُشتے کہ مارے پُشتِ بُکشِ انت
 کسے بہ بیتیں کہ واہگانی پَلاں بہ کَشیت
 کسے نہ مَرَتگِ زمینِ دردانی دَزگُشادی

مُسافِرا نِی دِلَءِ نِیّا تِکِگِ اے پُڑِشِہ پادی
 شُدِیکَءِ دیرِ اِنْتِ وِفاءِ تِامِءِ براں نہ چِشّیتِ
 گُئیابِ کُبرِ اِنْتِ پورِیاتِ چراگے لوٹِیتِ
 کہ آپِءِ ہوشامِ سبِزِگا اِنْتِ ءُ لُٹِ لِرِزِنتِ
 چو لِبِزِءِ اِمِروزِ مِہِشِرَءِ اِنْتِ ءُ لُٹِ لِرِزِنتِ
 دِرا مَدِیں دِلِ کہ دِراہِباتِ چراگے لوٹِیتِ
 ہما کہ ہاکِءِ رِگاں سِفرِ کِنتِ کدی ودی بیتِ
 سِفرِ کِناں بیتِ چو ماہِکانِءِ سُبِکِ سُبِکَءِ
 چو واہِگِءِ دَہلَءِ تِجِ کِنا سُبِکِ سُبِکَءِ
 ہما گوں دردِءِ دِلَءِ ہبرِ کِنتِ کدی ودی بیتِ

تِئوارِ بَرِپِ بَسْتِگِ اِنْتِ

اے شِپِ چو بے ہِسابِ تُنّتِگِ
 کُجا بہ جُنْزائِ ہِچّ سَما نہ بیتِ
 تِئوارِ نِیمِءِ آژمانِءِ بَرِپِ بَسْتِگِ اِنْتِ
 چراگِ چیرِءِ چادرِ اِنْتِ
 ءُ اوستِ واجِہِیں دِلَے
 کہ بَندِتا لِہِیں دَرِے دِیمِا نِشْتِگِ اِنْتِ

ءُ دور چہ نِدارگاں
 ماں بے تئواری ءِ زِرءِ
 کُچکِ راشگا اَتنت
 گُشئے ہئیال مہری بے
 اے سارتیانی جہندم ءِ
 گوں گُوات ءِ کولان نیزگیں
 پہ کَبگ کُرامگی تَبے
 دمان ءُ سہت بوسیت راہ ءِ سکیاں
 پُلّ جنت تھاریں اُہد ءِ دامن ءِ
 مُسافر انت
 گُشیت منا بریں
 کہ آس کوہاں دور گِسر کتگ
 بلے اے شپ چوں بے ہساب تَنیتگ
 تئوار برپ بستگ اُنت
 چراگ چیر ءِ چادر اُنت
 نہ من نہ مہری بے
 سفر نہ ہمسفر
 بس دُور پُشدر ءِ
 کُچکِ راشگا اَتنت

چٹولِ زیمِر

اے ماہکانِ انت کہ ہا کاں کپتگ

پہ تَکَّ ءُ گیچن بہ بیت پلگار

دلانی بولیاں گوں کپانِ انت

نوں چٹولِ زیمِر

کہ دوریں نازینکِ

زئیمیں باتن بہ بیت پلگار

اے دھرے تَبْدَ ءُ لِوار بُکّیت

ماں نیلبومیں زِرے ءُ کُتّے

ماں آپِ اوتاگاں واہگانی

ہزار دُرّے سَدَف کما تگ

ہزار لالِ اَنَت پہ ٹھل رُخشت

چو مِسکیں ملگورے بُراہِ پئیما

ہزار رنگیں ہزار دابییں

اے زندگی ءُ شرپ کما تگ

گوں چٹولِ پادبَرمش ءُ گوں کپاں بو

ماں آپِ اَرِواہِ ایرِ رچاں بو

نہنگِ دامن

ہٹیا لے چیرگیج لَمب کٹیا دوتل کتہ
 زمانگے رھسرا ما نِشتگیں
 اے رھسرا کہ لڑتانی کارواناں لڈتہ
 زندگی انت بال کنت چو دنزے
 یا منی وتی نگاہ شنگتہ
 ہمے کہ جیڑگا آں من
 ء مُرگے اچ من دور چو تئوار کنت
 گُشے کہ موسمے گوں دُرچکے ء گِلگ بہ کنت
 بس گیر کئیت منا
 کہ من نہنگِ دامن
 نہال تْن ء کِشتگ ات
 ء مرچی کُلیں مچکدگ
 ہمودا نِشتہ چاپ جنت
 ماں یگ مانِشے
 دُریں تئوار نَز اتکگ انت
 گوات موتک کنت ء

پُلکِ گِجیتِ دیدِ گان
 گوں پُلےءِ سفرِ کئے
 کہ آسِ زورے سرِ گرے
 یا پُرسے اچِ وتی دَرآمدِ
 اے کوہِ سُرْمِگیں کُتیا
 و باریں پہ کئے دُرُشتِ گانت

آس لئیو

زندِ اگِ جنگِ سِکینِ اِنْتِ گُڑا دائمِ مانیت
 زندِ پَلگاریں بزاں آسِ چہ لئیو سازے
 شپِ گُشے جنگلِ یکِ ہُکھے بندِ اِنْتِ کپتہ
 تُرسِ چو بَرْمَشِ سَمَہانی دَریگاں تُکیت

اِسپرِ دودِ سرا زَہمِ مُدامِ بچکندنت
 کئے وتی تُرسِ کُجامِ گُرُنچِ تھا چیرِ بہ دنت
 کئے وتی ساہِگِ ہَمساہِگِ باہوٹِ بہ کنت
 وتِ وتی رتِکیں ہونانی تَماشا سئیلے
 ہئی سبڑکیں وشبو چہ ازلِ داوایے

دل آسردار وتی گورُم؎ شوہاز؎ مُدامی گارِ انت
 دست زَرزُرتیں گُلامِ اَنت نہ بنت ہچبر آجو
 ہِرس؎ دِہکاں مُدامِ ہمساہگ؎ آپ؎ بُریت
 زانتے شوکار کہ پوریاگر؎ مُر؎ دُزیت
 لُنت بچکندگ؎ مُندرانِی وڑالی بوتنت

واب

اے زندمان؎ گوازی؎
 ما چُنت دُئیار؎ راہسر بدل کتہ
 برے برے کہ نِشتہ چارگائے تو
 سَما کنتے
 تئی چَم؎ آنہ اَنت کہ پیش؎ بوتگِ انت
 برے برے رُئوائے چو گُمانِ بیت
 درامدے؎ پاد گوں تو گون کپتگِ انت
 اے زندمان؎ گوازی؎
 مردم اوں چو دودے؎ رُئواجِ گپتگِ انت
 نوک بنت؎ کُوہن بنت
 تا دیرا دوشی ماہ؎ ساہگ؎

ما نِشتگیں

تو اَچ منی ہئیالاں دور دَرِپشگا اتے

من زمانگِ دِلِءِ سرا

چو نادراہِ دَسْت لَرَزگا اتان

ہمے دمانِءِ تو منارا

وابے نوکِ تریں کلوه کتگ

ءِ اے وابِءِ اَکسِءِ دامنِءِ

من ءِ تو

دست ماں دست نِشتہ چارگا اتیں

کہ کوہسار سُرْمگیں

ماں دَنزِءِ ہئوار بنت

ءِ اَسپ تاجپانی گوازیے بناء بیت

اے کوہسارِءِ دامنِءِ

کہ زندِءِ کھرباءِ شِنگِنت

کُجا شُتنت

ءِ من ءِ تو

پہ کبرِءِ شُہازِءِ دُور رِپتگیں

چہ دومی وابِءِ پیش دَپ نہ کِپتگیں

چَمّانی گم

جُہدِے بَر اَنْت چَمّانی گم
 ساہِگانی پُرُشتگیں اَمباز
 چو کہ تابِ ءِ رِیسیں واہِگاں
 مان گیشتنت
 گند شیشِگانی باتنِ ءِ
 پہ سُنکگیں بچکندِے زَیماں
 زارہے
 گوات کثیت چو مُژدھے گیمرتگیں
 ہٹو کہ پہ سِترِے تہاری زینتے
 ناگتا گرنچے بُجیتِ ءِ
 یک چراگے
 دو چراگِ ءِ سَد چراگ
 ساہِگانی پُرُشتگیں اَمباز
 پیڑائنت منا
 من ہُمک وئیرانیں دمکِے
 پادبَرَمشانی تھا ساہ کشتگ

ہٹو بلے اے زندماں
 آبرِ شُمیں تندے کہ ریسیت
 لَنکُکاں
 بَس ہما یَکِیں مَتاہ
 شوہازِ ءِ دَرموشِ ءِ هُنَر
 بُن پیرُکی گاریں سَگاری تُرائِگی
 ساہِگانی پُرشَتگیں اَمباز
 پیڑاِنت منا
 جُہدِ بَر اِنْت چَمّانی گم

بُت

نوں سِنِگاں جیڑت
 گوں وابناکیں بَشارتے ءِ پَہ من بہ جُنزَنت
 ءِ گواتِ ءِ ہاجَت نہ اِنْت بہ ماریت
 کہ آپِ ءِ کَبَرِ ءِ
 مں اَرسے اوں پاتیا نہ داتِگ
 کہ مردمِ ءِ شادہ ءِ گمانی تَلَب نہ دُروہیت
 زمانِگِ ءِ را زمینِ ءِ اَزمانِ ءِ

ماہِ ءِ استالِ ہاجتِ اوں بیت
 پہ زندمانِ ءِ تہ لوگِ ءِ میتِ
 دیارِ ءِ رہسرِ تئوامِ لوئنت
 من جیڑگا آں بُتے بہ سازاں
 کہ کندگانِ ءِ شریکے درِ بیئت
 ءِ گمِ ءِ زہیرانِ ءِ وارِ سے بیت
 بلے کیوتے منا ”مہ کن“ کنت
 ”کہ و ہدِ گوِ ستِگ
 ربیدگانی چراگِ کبرِ ءِ نشانِ گارِ انت
 تو تا کدینِ ءِ
 پہ اے شہرتیں گنوکیِ ءِ وابِ تراشے“
 بلے من جیڑاں بُتے بہ سازاں

سَوْت

وَتَن تَتّی مِہروانیں گم
 چو مِہرَءِ آبِ ءُ لَچّہِ
 منی سرونِ چٹولِ جنت
 ءُ وابِ آگہیں منی
 گوں شائتلاں ہبرِ کننت

چراگیں رازِ گونِ اتنت
 ما ہر دماںِ بلاں کُتہ
 ما گُژنِ آسِ پوشتہ
 ما تُنّ تِنِگتہ وتی
 ما مِہرِ وَنتہ رھسراں
 ءُ دردِ پَہمتہ وتی
 وَتَن تَتّی مِہروانیں گم

نہ وَپتگیں دمانِے
 کہ شپِ کدگِ ہلاسِ بیت
 ءُ رودراتکِ سَمبہیت
 تہ سُہبِ تاسِ ءُ نگرہیں
 دُرہیں زہیرِ ءُ کُہتِ ءُ گم
 چو زیمِرِے سَنگرت
 وَتَن تَتّی مِہروانیں گم

ما انچو سر نہ گیتگیں
 سفر جبینِ نَکِشْتہ
 پہ تُّنْگیں زماںگِ
 ما ہون کدھاں کُتہ
 ماں شادھانی میتگِ
 نہ جَلْتہ رثواں کُتہ
 وِتَن تئی مِہروانیں گم

 دلِ ما ہون زُرْتگِ اَنْت
 گُلاب رنگ داتگِ اَنْت
 گوں زندگیِ مہپِراں
 اے چمّ دِل کَماَتگِ اَنْت
 شپاں تئوامیں نِشتگیں
 ما واب رنگ داتگِ اَنْت

 وِتَن تئی مِہروانیں گم
 چو مِہرِ آپِ ءُ لَچَہِ

ہُلکھء رَپتہ دِل مَلارانی
بَنگ چارینتہ گم ودارانی

آزماں ہئیراں مَنَتگ ء چاریت
رَنگ مٹان اِنْت نازبوٹانی
گوات مِسکاں گوں دامن ء دوچیت
سئوت گوشاں جنت آپ جوٹانی

ہُلکھء رَپتہ دِل مَلارانی

آپ آدینکیں کِسّھے آں من
تو وتی شوہازء اِدا اَتکئے
گم آبیتکین ء سارتیں کرگینے
دَن ء اوشتاتئے نہ تھا اَتکئے
ہُلکھء رَپتہ دِل مَلارانی

چو کہ بُرمشے ء تو مئے ہمراہ ئے
دُژمنیں تُرسے مئے کشء مَلّیت
روچے من نوکیں کئورے مٹایاں
آپ تئی دابانی سَرا مَلّیت
ہُلکھء رَپتہ دِل مَلارانی

تو اگی اچ من پَسّھے لوٹے
 بے تئواریء سازاں شوریناں
 میزاں میزانء مردمے باں من
 کم کمء تئی آھداں بوریناں
 ھلکھء رپتہ دل ملارانی

مھر آپے کہ ھر گُورا مَلّیت
 تُنء انگاراں پہ کئیا نوشے
 بانزُلاں میسّینے پَریانی
 پرچا وabanء مانھے پوشے
 ھلکھء رپتہ دل ملارانی
 بنگ چارینتہ گم ودارانی

تو روچے جاگھے برّے
 زمانگہء بَہا کنّے
 کُجا کُجا بہ پولان من
 ہئیالِ ٹُکراں وتی
 تئی گُمانِ گیچنِ
 بہ گیچاں چوں پُراں وتی
 تو نندئے آس گوں جنّے

تو پہ ما مہروان اتّے
 کپوتاں نودِ متکگِ انت
 ءِ ماہِ چارِتہ ترا
 تہ زاپرانِے رِتکگِ انت
 اے اُمِرِ کدّہء منی
 مَلار سَر رچان بوت
 چراگے آشنائیِ
 تہاریاں بلان بوت
 پُرُشیت کُمب ذراہیِ
 رچنت ءِ ہاکاں ہور بنت
 مئے رنگ پارسائیِ

تو روچے جاگھے برے
زمانگہء بَہا کنئے

چو تَنْ شَنْزِئے پہ من
تئی ہئیالِ جمبرے
ما نِشتہ آسِ نوشتہ
وتی گمء برے برے
بچارِ ایوکی منی
چوں لئیبِ داریتِ لئیبواں
برے اے سئوتِ سنجِ کنت
ء داگِ دنتِ لیلواں
ودارِ آگہِ اِنْتِ تئی
اے دیدگانیِ مانِشء
خُمارِ آگہِ اِنْتِ تئی

تو روچے جاگھے برے
زمانگہء بَہا کنئے

نوں بے تو چونِ پئیمِ بیت
اے دردمینتگیںِ بدن
تو پُلاںِ زندگی دیئے

تئی گم منی دلِءِ کپن
 تو وھدے جُنزِتے چدا
 گُبار ساز بوتگِ انت
 چو سئوتےء تو سُرِ پتگئے
 تنوار ساز بوتگِ انت
 مُنیر پَشت کپتگئے
 زمانہ دیرِ انت لَدَّتہ
 گمء سرونء وپتگئے
 تو روچے جاگھے برے
 زمانگء بھا کنئے

آس جبینی شہرِے تَتوامیں راہِے رَنداں روپانِ انت
 اِشکِ گنو کے وِہدِے دَمکاں نِشتہ تَنداں روپانِ انت

اِستالانی چمّاں زورنت
 سَتوتاں آسِے دُور دئیَنت
 چو کہ پتارِے آپِے گون اَنت
 میّت تھلیں وابانی
 چمِّے دِلانی کُلیں دریگاں
 گرمیں گُبارِے ہلَوَت کنت
 آس جبینی...
 اِشکِ گنو کے.....

اَرمَمانی مُہرگ شِنگ اَنت
 زندِے مانا اشکندِ انت
 پُلّانی بولی گیمرتہ
 گَواتِے بانزُل میسّان اَنت
 وِیزدانی ساز جَنانِ انت
 اوستِے پریِے سَکراتِے
 آس جبینی...
 اِشکِ گنو کے.....

مہرؔ گُشانِ دُوج اُڑانِ اِنْت
 شِلّیں مچاچاں دَردانی
 وھدِءِ مَلُوری پوشگ چوں بیت
 آزاراں چے نام دیئے
 نیمِ شپِ اِنْت ءُ نیست چڑگا
 ماہ چراگے دل کبرے

آس جبینیں شہرؔ تئوامیں راہ ءُ رنداں روپانِ اِنْت
 اِشک گنوکے وھدِءِ دَمکاں نِشتہ تنداں روپانِ اِنْت

ہلوتاں آدینکے دِما مُشے
اَجگکیں ٹھلانی کنڈیلاں کُشے

ما کہ تئی اُھدانی چیکو چنڈتہ
گوں مچاچاں وھدے گردو گنڈتہ
ٹرانگاں اوستے تلاوگ سر رچیت
تئی بیں چاڑے کہ استیناں مچیت
دوریاں تئی زیبے ٹرانگ بار دنت
تئی ودارے دل زمانگ بار دنت

ہلوتاں آدینکے.....
اَجگکیں ٹھلانی.....

پاتوئیں بچکندے دئیناں بہ رتوت
آشکے چہ ہر دوئیں ائیناں بہ رتوت
زندگیء میتگے چہ در کپیت
تئی ہٹیالے ماتکوهاں سر کپیت
نٹوتے چہ نورے رنگاں سر گوزیت
سبڑکیں تاہیرے بنگاں سر گوزیت

.....ہلوتاں آدینکےءِ
.....اَجگُکیں تھلانی

سبز بنتِ بِلے دلّے رازاں مہ رُن
مہلییں ہُلانی آوازاں مہ رُن
یک دَمے چمّانی کدّہ کٹیل بنت
چارّے شہماں بِلّ کہ دَمکاں وئیل بنت
زندگی بانور بیت اے رھسراں
بِلّ بھارے داب کنت کِشک ءِ دَراں
ہلوتاں آدینکےءِ دیما مُشّے
اَجگُکیں تھلانی کنڈیلاں کُشّے

ماہکاں تو کُجا رِپتگئے

ماہکاں ایوکا رِپتگئے

تئی اے اِشکِ سفر و ہماں اِستال کنت

تو کہ جُنزئی دِلء پاتویے بال کنت

چراگے دور اوشتاتہ

نزانتیں کسّ ہلکء تئی

ء گواتء کشک مٹاتہ

پہ کئے دیدگ و دارء اَنت

دریگانء کلوہے گون

نہ دروازگ تئوارا اَنت

ماہکاں تو کُجا رِپتگئے

ماہکاں ایوکا رِپتگئے

وتی آسء تھا روکاں

تماشا مان داراں من

گوں اے ہئیرانیں دیدوکاں

برے نَکشے دِلءِ رندیت
 منی بیوانکی سرجم بیت
 چو مُرگے سئوت پر بَندیت

ماہکاں تو کُجا رپتگئے
 ماہکاں ایوکا رپتگئے

گنوکے تئی مَلارانِ اِنْت
 سُرینیت مئیمِ اوتاگاں
 ندارہ ناچ دارانِ اِنْت

تھاریں بولیے دُنیا
 منیر اے اِشک وِت آسے
 دِلءِ دردءِ مہ کن مانا

ماہکاں تو کُجا رپتگئے
 ماہکاں ایوکا رپتگئے